

Streszczenie popularnonaukowe projektu

Wraz z akcesją Polski do struktur Unii Europejskiej niewątpliwie najwięcej korzyści upatrywano dla polskiego rolnictwa. Zainteresowanie pozyskaniem wsparcia z UE urosło do takich rozmiarów, iż chętnych zaczęło być zdecydowanie więcej niż środków finansowych w budżecie. To zaś z kolei spowodowało, iż Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (podmiot odpowiedzialny za dystrybucję środków pomocowych dla polskiego rolnictwa), zaczęła wprowadzać tzw. „kolejkowanie” przyznawania pomocy na podstawie wcześniej założonych wskaźników. Kryteriami oceny wniosków mogły być – w zależności od działania pomocowego – wiek rolnika, wykształcenie, wielkość gospodarstwa czy poziom produkcji mleka. Dodatkowo, w przypadku działania pomocowego „Modernizacja gospodarstw rolnych” wprowadzono wyższy priorytet dla gospodarstw rolnych utrzymujących bydło mleczne i te gospodarstwa w pierwszym terminie mogły występować o przyznanie pomocy.

Wspomniany wcześniej mleczarski kierunek produkcji rolnej – jako jedyny – podlegał w Unii Europejskiej ograniczeniom produkcyjnym tzw. kwotowaniu. Prowadzona w latach siedemdziesiątych ubiegłego wieku polityka wysokich cen gwarantowanych na produkty rolne – mająca zachęcić rolników do pozostania na wsi - doprowadziła w szybkim czasie do dużej nadprodukcji, głównie masła. Stąd też, konieczność wprowadzenia limitów produkcyjnych, które zostały nałożone na poszczególne kraje członkowskie UE w 1984 roku. Kwoty mleczne objęły również polskich farmerów i przez 10 lat zmuszeni oni byli do funkcjonowania w systemie limitów produkcyjnych. Ostatecznie kwoty mleczne zlikwidowano w 2015 roku i mając tego świadomość, iż rynek produkcji mleka zostanie uwolniony główny strumień pomocy Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 skierowany został na wsparcie gospodarstw mleczarskich – tak, aby odpowiednio je wzmocnić i przygotować do konkurowania w warunkach rynkowych.

Dotychczas prowadzone badania koncentrowały się na inwestycjach i kanałach dystrybucji gospodarstw mleczarskich. Mało uwagi w literaturze poświęcono zagadnieniom efektywności inwestycji oraz publicznego wsparcia finansowego i działań logistycznych. Proponowane podejście przez wnioskodawców uzupełnia literaturę przedmiotu o zagadnienia efektywności.

Celem badań jest ocena zmian w zakresie inwestycji i publicznego wsparcia finansowego tych działań oraz logistyki, przeprowadzonych w wybranych gospodarstwach rolnych w Polsce na tle UE. W ramach celu głównego będą realizowane następujące cele szczegółowe:

W badaniach będą wykorzystane następujące metody badawcze: ankiety, wywiad bezpośredni, regresji i korelacji, Warda oraz analiza czynnikowa.

Wyniki badań zostaną udostępnione różnym instytucjom, m.in. Ośrodkom Doradztwa Rolniczego, izbom rolniczym, rolnikom i posłużą do przygotowania minimum jednej rozprawy doktorskiej oraz publikacji naukowych w wydawnictwach krajowych i zagranicznych oraz organizacji minimum jednej konferencji naukowej.

Poznanie działań inwestycyjnych i logistycznych w gospodarstwach mlecznych przyczyni się do wzrostu produkcji. Obserwacje poczynione w UE posłużą jako wzorce dla polskich gospodarstw szczególnie tych które mają szanse rozwoju a ich właściciele nie potrafią uporać się z występującymi barierami. Stosowane niektóre rozwiązania w UE wyprzedają znacznie możliwości organizacyjne jakimi dysponują współczesne gospodarstwa rolne w Polsce a ich poznanie i implementacja pozwoli na wzrost tempa rozwoju podmiotów krajowych.

Podsumowując rezultatem projektu będzie kompleksowe, wieloaspektowe, metodologicznie wyczerpujące zbadanie efektywności działań inwestycyjnych w gospodarstwach mleczarskich w Polsce oraz związanych z nimi działań logistycznych.